

Dickova laboratoř - chemie

Kde shánět chemikálie

Minule jsem slíbil rady, jak si doplnit chemikálie do „chemických laboratoří“. Sliby se mají plnit, takže tady máte nějaké tipy jak na to.

Síran měďnatý bývá (pod triviálním názvem modrá skalice) celkem běžně ke koupi v potřebách pro zahrádkáře nebo v drogeriích. Obvykle v plastovém pytlíku a v množství (500 g nebo i více), které nám na pokusy vydrží hodně dlouho.

Stejně tak v drogeriích seženete uhličitan sodný, ovšem pod názvem soda (někdy krystalová soda). Opět v plastovém pytlíku a množství více než dostatečném.

V skromnějším balení je běžně k dostání hydrogenuhličitan sodný nebo-li jedlá soda či latinsky „soda bicarbona“. Běžně ji koupíte v obchodech s potravinami nebo i v drogeriích. Ve většině pokusů, které jsou v návodech k chemickým soupravám popisované je jedno, jestli použijete uhličitan nebo hydrogenuhličitan sodný, podstatné je, že jde o zásaditou sůl.

Kyselina vinná se shání o něco obtížněji a možná budete muset zapátrat na internetu, např. na adrese <https://www.vinarskepotreby.cz/kyselina-vinna-250g-roz vaz-1.html>

V řadě pokusů ji můžete klidně nahradit kyselinou octovou, tedy z kuchyně známým octem. Nejvhodnější je ten úplně nejobyčejnější ocet – za pár korun budete mít vystaráno a přebytky se využijí v kuchyni.

Jinou kyselinou, kterou seženete docela snadno, je kyselina citrónová. Prodává se malých sáčcích nebo plastových lahvičkách v potravinách.

Dickova laboratoř - chemie

Indikátorové papírky jsou běžně k dostání všude, kde se prodává bazénová chemie.

S filtračním papírem si poradíme snadno. Pokud se nám nepodaří sehnat takový, jaký se používá v laboratořích (buď v roli nebo už vysekané kruhy), můžeme si běžně koupit krabici filtrů na překapávanou kávu a máme zásobu na delší dobu.

Chemikálie, které si takto opatříme se vám ovšem do původních „zásobních“ zkumavek z „laboratoře“ nevejdou. Musíme si tedy na ně opatřit vhodné nádoby. Krystalické a práškové látky se obvykle skladují v tzv. prachovnicích. Jsou to láhve s širším hrdlem (abychom z nich mohli pohodlně nabírat laboratorní lžičkou) a skleněnou zabroušenou zátkou. Občas se dají koupit v domácích potřebách jako kořenky, ovšem skladování chemikálií lze řešit i levněji. Ideální domácí náhradou prachovnic jsou plastové lahvičky od žvýkaček¹. Jejich víčka docela dobře těsní a po vypotřebování původního obsahu je máte prakticky zadarmo.

Na kapaliny jsou lepší lahvičky s užším hrdlem – lépe se z nich odlévá. Z odpadového materiálu můžeme využít např. lahvičky od sirupů proti kašli, různých kapek apod. Důležité je, aby měly dobře těsnící (obvykle šroubovací) uzávěr.

Větší balení (např. zmiňovaného síranu měďnatého) se do lahvičky od žvýkaček nevejde. Odsypte si tedy přiměřené množství, které budete používat a zbytek uložte do vhodné větší dobře těsnící dózy pro pozdější použití. Ideální jsou k tomu plastové nádoby od bazénové chemie s dvojitým uzávěrem. Skladování v plastovém sáčku není ideální.

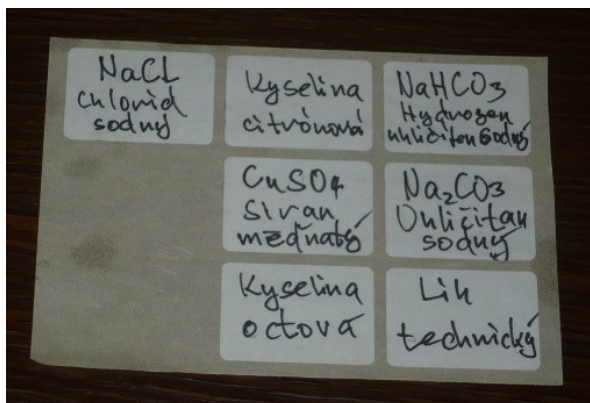

1 Jiná vhodná varianta jsou plastové lahvičky s šroubovacím uzávěrem od některých léků – viz obr.

Dickova laboratoř - chemie

A teď jedno důrazné varování. Nikdy neukládejte chemikálie (i ty sebenevinější) do **neoznačených** obalů, natož do obalů, na nichž ponecháte původní štítek! Malerů se záměnou obsahu bylo v minulosti nepočítaně a někdy měly i **tragické následky**! Původní štítky **vždy odstraňte**! Obvykle to jde docela snadno po nahřátí etikety fénem nebo horkovzdušnou pistolí. Případné zbytky lepidla se dají očistit obvykle obyčejným syntetickým ředidlem (S 6006) nebo speciálním přípravkem.

Pro označení nového obsahu jsou nejvhodnější samolepící štítky vhodné velikosti. Označení na ně je nejlépe psát lihovým fixem s tenkým hrotem. Písmo fixů s barvivem vodou ředitelným někdy časem na světle bledne až k nečitelnosti. Sami si rozhodněte, zda budete obsah označovat slovně nebo chemickým vzorcem. U organických sloučenin jsou vzorce dost komplikované a slovní označení je v tomto případě vhodnější a přehlednější. Aby štítky vydržely dlouho čisté a nápisy na nich čitelné, přelepte je ještě širší průhlednou lepící páskou.

Někoho možná po přečtení těchto řádků napadne, zda není možné si domácí chemickou laboratoř zařídit i bez (skutečně docela citelné) investice do některé komerční soupravy. I to je při vynaložení trochy úsilí a šikovnosti možné, ovšem je to téma na samostatný článek (či spíše na článků několik), takže inspiraci čekejte někdy příště.

čfk